

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН В СИСТЕМІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

І.Г. Утюж, Н.В. Спиця, М.О. Мезрелішвілі

Запорізький державний медичний університет

Коли ми охоплюємо поглядом всі можливості та виклики майбутнього – бачимо прекрасний новий світ, найдинамічніший та хвилюючий період в історії людства. Протягом короткого терміну відбудеться стільки змін, скільки не відчувало ще жодне покоління людей в історії. Їх масштаб поки що важко оцінити, частково завдячуючи пристроям, які ми тримаємо в руках.

Прогресивний розвиток будь-якої соціальної системи забезпечується тим, що вона не просто вчасно надає адекватні відповіді на виклики, але і здійснює «кроки на випередження». В системі вищої медичної освіти сьогодні відбуваються зміни, що дають можливість реалізовувати нові ідеї. Зокрема, в Запорізькому державному медичному університеті створено технічний та креативно-педагогічний простір для інновацій.

Викладання дисциплін за допомогою мультимедійної презентації поступово стає нормою. В цій системі технологій використовуються текстові матеріали, малюнки, слайд-шоу, аудіо-супровід, відео фрагменти, анімація та графіка. Використання повного спектру мультимедійних технологій на лекціях з «Філософії», «Історії України та української культури» дозволяє оптимізувати процес: студенту надається можливість обирати за своїм вподобанням певний вектор пізнавального процесу і з пасивного слухача, який втомлюється вже на перших п'ятнадцяти хвилинах прослуховування лекції, перетворюватись на її активного учасника. Студент може перемикає свою увагу з аудіо на відео наповнення, обирати чи краще йому слухати дикторський супровід, чи частково самостійно осмислювати контент, спостерігаючи за графіками та таблицями.

Окремої уваги варте он-лайн навчання, що запроваджене у ЗДМУ останніми роками, коли велика кількість найрізноманітніших дисциплін

викладена у вигляді он-лайн курсів на платформі edX. Он-лайн курси – реалізація нових освітніх проектів глобального освітнього простору, без яких важко уявити собі сучасний вищий навчальний заклад. Он-лайн проекти дають можливість отримувати освіту з великою економією часу студента, дають змогу максимально диференціювати підхід до студентів, адже кожен з них приходить до ВНЗ зі своїм особистим інтелектуальним досвідом, рівнем знань, смаками та інтересами, що визначають ступінь розуміння нового та інтерпретацію нової інформації. Індивідуалізація освіти завдяки особистому підходу до кожного, диференційованому темпу освіти, можливості обирати певний зручний контент та саму форму викладання матеріалу – є великими «плюсами» он-лайн курсів.

Проте, зазначимо, що гуманітарні дисципліни, повністю виведені в он-лайн спілкування, все ж таки втрачають частково як свою гуманістичну складову, так і якість методологічної складової. Наприклад, сучасна концептуалізація тексту настільки методологічно складна, що іноді зрозуміти його студенту самотійно доволі важко і тут життєво необхідною стає інтерпретація професіонала-викладача. Спілкування лише з монітором свого ПК не дає відчуття наповненості, не може повністю задовольнити потребу людського спілкування, що є гострою проблемою сьогодення. Часом важко, майже неможливо, передати реальний сенс емпатії, співчуття до ближнього і значення турботи, не маючи особистого контакту, не дивлячись людині в очі.

Велика кількість різних соціально-психологічних експериментів вже в ХХ сторіччі (наприклад, експеримент Стенлі Мілгрема у 1965, 1974 роках) продемонструвала людству, що емоційна віддаленість від об'єкта, відсутність безпосереднього контакту з людиною може зробити іншого безвідповідально жорстоким та бездушним.

Саме тому, на кафедрі суспільних дисциплін ЗДМУ започатковано традицію забезпечувати студентам не тільки інформаційний контент з елективних дисциплін, але й безпосереднє спілкування. Останнє відбувається в 2-х формах: індивідуальні консультації та колоквіуми. Консультації з

викладачем на кафедрі, у визначений час, здійснюється, якщо у студента виникає потреба обговорити найбільш складні для розуміння питання. Колоквіум, що передбачає колективне спілкування, забезпечує максимум необхідного для студента методологічного супроводу інформації, викладеної в електронній формі на освітній платформі edX та сайті ЗДМУ. Студентам це дає можливість не лише з'ясувати складні питання та продемонструвати власну ерудицію. Колоквіум – це не семінар, де викладач зобов'язаний опитати студентів і оцінити рівень їх знань по певних питаннях, що передбачені робочою програмою. Оскільки на колоквіум виносяться найбільш цікаві для студентів питання – це певною мірою знімає напруження, що може виникнути внаслідок непідготовленого завдання, побоювання отримати «незадовільно» тощо. Завдяки спілкуванню з викладачем та іншими студентами у індивіда відбувається формування компетентностей необхідних в медичних професіях: вміння аргументувати особисту точку зору, слухати інших, толерантності та ін. Завдання викладача при цьому – організувати конструктивну дискусію, якщо виникне необхідність, надати пояснення та підвести підсумки. Саме така дружня атмосфера спілкування є найулюбленішими моментами для всіх сторін пізнавального процесу.

Можна сказати, що нові технології надали нам нові можливості гуманізації викладання суспільних дисциплін: студент отримує максимум корисної і важливої інформації он-лайн, а весь час спілкування з викладачем присвячує найактуальнішим питанням, що захопили його увагу. Маємо парадоксальну ситуацію: технології деперсоналізують з одного боку, але надають змогу оптимізувати навчання і більше часу присвятити персональному спілкуванню – з іншого. А персоналізація – це заклик до людяності.

Отже, в даному випадку, найбільш ефективним є забезпечення діалектичності розвитку, коли запровадження нових технологій викладання

суспільних дисциплін супроводжується збереженням традиційних форм навчання на новій основі.